

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419203111
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4419203111.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: Mgr. C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., H. XX, zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Ján Ikrényi, so sídlom Bratislava, Šoltésovej 2 a K. F. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. utca XX, R. XXXX, G., zastúpený JUDr. Jurajom Czirfuszom, advokátom so sídlom Dunajská Streda, Hlavná 48, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a návrhoch obidvoch rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 12. decembra 2019 č. k. 7P/50/2019-160, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. a IV. zrušuje a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (OS Nové Zámky) uznesením zo dňa 12.12.2019 č. k. 7P/50/2019-160 pri právnom posúdení podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej iba „CSP“), o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne úpravy styku otca s mal. O. T., nar. XX.XX.XXXX a návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne zverenie mal. O. T. nar. XX.XX.XXXX do dočasnej výchovy a opatery matky a zákazu styku otca s týmto dieťaťom nariadil nasledovné neodkladné opatrenie:

Výrokom II. dočasne zveril mal. O. T., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého sumou 150,-Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

Výrokom III. upravil styk otca s mal. O. T., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým v mieste bydliska matky každý šiesty týždeň v roku v pondelok, utorok a v stredu, každý z týchto dní v čase od 15.00 hodiny do 18.00 hodiny, vždy za prítomnosti matky.

Výrokom IV. určil matke povinnosť v určenom čase v mieste jej bydliska maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a dieťa otcovi odovzdať. Otcovi bola určená povinnosť po ukončení stretnutia maloleté dieťa matke na určenom mieste a v určenom čase odovzdať.

Výrokom V. súd obmedzil platnosť trvania nariadeného neodkladného opatrenia právoplatným skončením konania vo veci samej ohľadne zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti, určenie výživného a úpravu styku, ktoré je vedené na OS Nové Zámky pod sp. zn. 7P/50/2019.

2. Pokiaľ ide o odôvodnenie predmetného uznesenia prvoinštančný súd uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení nie je konečným rozhodnutím, pričom pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky tie skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej. Pri zisťovaní týchto skutočností nemusí byť vždy dodržaný formálny postup pre konečné rozhodnutie. Definitívna ochrana ohrozených alebo porušených subjektívnych práv a právom chránených záujmov, je poskytnutá

v konaní (spore) až právoplatným rozhodnutím vo veci samej, ktorým sa spravidla konanie končí. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla, aj keď iba dočasná úprava právnych pomerov účastníkov.

3. V súvislosti s dočasným zverením mal. O. T. do osobnej starostlivosti matky a určením výživného v sume 150,-Eur mesačne na toto mal. dieťa, prvoinštančný súd uviedol, že vychádzajúc zo šetrenia pomerov má matka vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletého. Matka spolu s Ing. C. T., t. j. súčasným manželom, obýva päťizbový rodinný dom, v ktorom má maloletý zariadenú vlastnú detskú izbu. Spolu s matkou a jej terajším manželom bol maloletý v Taliansku, Chorvátsku, Dubaji a v Tatrách. V rodinnom dome má aj psíka s menom Karmen. Čo sa týka výšky výživného, tak túto určil súd otcovi v nevyhnutnej miere, t. j. 150,-Eur mesačne, aby došlo k zabezpečeniu základných životných potrieb tohto dieťaťa. Aj samotný otec navrhol platenie výživného v tejto výške.

4. Pokiaľ ide o stanovený rozsah styku otca s maloletým, tak súd ho považoval za postačujúci aj s poukazom na čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého má dieťa oddelené od jedného alebo oboch rodičov právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s obidvoma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami tohto dieťaťa. Takisto realizáciou styku v nariadenom rozsahu sa bude medzi otcom a jeho mal. synom postupne rozvíjať a upevňovať pocit spolupatričnosti. V danom štádiu konania súd nevzhladol dôvod pre zákaz styku otca s jeho mal. synom, pretože neboli preukázané žiadne fyzické útoky voči tomuto dieťaťu. Styk otca s maloletým v tom rozsahu ako je upravený vo výroku III. uznesenia o nariadenom neodkladnom opatrení, určil súd z toho dôvodu, že rodičia sa navzájom o styku s ich spoločným dieťaťom nevedeli dohodnúť.

5. Vo veci samej bude vykonané aj ďalšie dokazovanie, ktoré môže byť dôvodom k realizácii inej úpravy práv a povinností rodičov k mal. O. T..

6. Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu zo dňa 02.01.2020 argumentujúc dôvodmi pre jeho podanie podľa § 355 ods. 1 a nasl. CSP. Odvolacie dôvody vymedzila podľa § 365 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ CSP. Žiadala, aby odvolací súd prijal záver o nepreskúmateľnosti uznesenia súdu prvého stupňa a to najmä kvôli existencii navzájom si odporujúcich právnych záverov súdu prvého stupňa. S poukazom na ust. § 388 CSP požiadala odvolací súd o zmenu napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa tak, že jej odvolaniu vyhovie v celom rozsahu a zakáže styk otcovi s mal. Oliverom Horváthom na čas do ukončenia konania vo veci samej.

7. Jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo síce čiastočne vyhovené, avšak súd rozhodol nesprávne pokiaľ ide o výroky III. a IV. napadnutého uznesenia. Zdôrazňovala, že nikdy nebola proti tomu, aby sa otec stýkal so svojim mal. synom, avšak bola nútená domáhať sa toho, aby súd na určitý čas neumožnil otcovi stýkať sa so svojim synom. V tejto súvislosti poukázala na negatívny vplyv otca na výchovu syna, ako aj na chovanie otca voči matke. Umožňovala stretnutia otca so synom v jej byte, avšak otec naposledy matku napadol a pokúsil sa ju aj znásilniť. Urážal ju, nadával jej pred mal. dieťaťom. Takisto ju napadol aj pred škôlkou, hoci je v štádiu vysokého tehotenstva. Otec využíva každú možnosť, aby ju urážal a ponižoval pri každom a aj náhodnom stretnutí. Je v strese, keď otca vidí alebo počuje.

8. Vzhľadom k uvedenému nerozumie súdu, že by mala umožniť styk otcovi za jej prítomnosti. Koncom februára má rodiť a nevie si reálne predstaviť, ako má byť prítomná styku medzi otcom a mal. synom, kde sa má styk uskutočniť, či v reštaurácii, na ulici alebo v jej byte. Pri styku nemôže byť prítomná už iba z dôvodu tehotenstva, pričom má panický strach už iba z dôvodu stretnutia sa s otcom. Takisto ani jej manžel a ani žiadny rodinný príslušník z jej strany sa nechcú stretnúť s otcom maloletého.

9. Poukázala na stanovisko psychologičky, ktorá neodporučila v súčasnosti styk otca s jeho mal. synom. Na základe týchto dôvodov je toho názoru, že napadnuté výroky uznesenia o nariadenom neodkladnom opatrení III. a IV. sú nereálne a fakticky nevykonateľné. Vyložene sa bojí otca, ktorý koná vyložene účelovo a doposiaľ sa o svojho syna vôbec nestaral, nekúpil mu na narodeniny, meniny a Vianoce žiadny darček a vôbec neplatil ani výživné.

10. Matka v odvolaní zo dňa 29.12.2019 resp. v jeho doplnení uviedla, že voči otcovi dieťaťa pociťuje nedôveru a obavy o svoj život, ako aj o život dieťaťa, ktorého narodenie očakáva. Jej rodinu otca kvalifikuje ako pracujúcu chamraď, ktorá to v živote nikam nedotiahla. V apríli a v októbri 2019 došlo k dvom fyzickým útokom na jej osobu (pokús o znásilnenie + napadnutie tehotnej ženy) za čo podala

na otca dve trestné oznámenia. Kvôli incidentu, ktorý sa dňa 15.10.2019 odohral v materskej škôlke požiadala na ÚPSVaR Nové Zámky a právnu ochranu. Otec vnucuje svojmu mal. synovi aj národnostnú nenávisť svojimi tvrdeniami, že napr. Slovákov treba postrieľať a Bratislavu zapáliť. Absolútne nie je pravdivé tvrdenie otca, že by s ním žila v spoločnej domácnosti do marca r. 2019, pretože s terajším manželom žije v spoločnosti domácnosti od januára r. 2019. Terajší manžel súhlasil aj s absolvovaním jej cesty v r. 2018 na Silvestra do Francúzska, ktorú absolvovala iba kvôli synovi O. a aby otcovi oznámila, že má vážny vzťah od októbra r. 2018. Mal O. v súčasnosti jej manžela nazýva „Tato“, je sebaistejší, čo v minulosti nebolo pravdou, pretože nemal otcovský vzor. Obdobne ako v odvolaní zo dňa 02.01.2020 matka žiadala vyslovenie zákazu akéhokoľvek styku A. T. T. s jeho mal. synom O. T..

11. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že navrhuje uznesenie súdu prvej inštancie o nariadenom neodkladnom opatrení č. k. 7P/50/2019-160 v plnom rozsahu potvrdiť. Konflikt rodičov nemôže byť na ujmu mal. dieťaťa a rozvíjanie jeho citových väzieb s otcom. Je úlohou rodičov postarať sa o to, aby mohlo prísť k bezkonfliktnému a pokojnému priebehu styku, ktorý kolízny opatrovník, tak ako ho určil súd považuje za nevyhnutný pre upevňovanie a prehlbovanie vzájomnej spolupatričnosti medzi otcom a synom.

12. Otec v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu matky uviedol, že navrhuje odvolaciemu súdu, aby uznesenie OS Nové Zámky zo dňa 12.12.2019 č. k. 7P/50/2019-160, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. Už od čias, odkedy si matka našla nového partnera, mu aktívne a všemocne bránila v styku so synom. Na maloletého rozhodne nevlýva negatívne. Kategoricky popiera skutkové tvrdenia matky v tom smere, že by ju niekedy fyzicky alebo psychicky napadol. To by predsa neurobil nikto, kto má záujem na styku so svojim dieťaťom.

14. Ak matka má z niekoho panický strach, tak je to jej manžel, ktorý je agresívny a nevyspytateľný. Matka bola naklonená k stretávaniu sa otca s jeho mal. synom, avšak jej manžel to nedovolí. Takisto kategoricky popiera aj to, že by bol nacionalista, a že by urážal Slovákov. Nemá výhrady k tomu, aby sa styk uskutočnil za prítomnosti príbuzných matky, alebo za prítomnosti zodpovednej pracovníčky ÚPSVaR Nové Zámky.

15. Matka v písomnom vyjadrení na písomné vyjadrenie otca k jej odvolaniu uviedla, že žiada súd o spravodlivé rozhodnutie v záujme chránenia mal. O. pred úzkostlivými prejavmi spôsobenými prítomnosťou menovaného A. T. T., ako aj pred jeho nepriaznivo vplyvajúcou osobnosťou, tak ako je to uvedené v psychologickom vyšetrení maloletého.

16. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal prvoinštančné uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia v odvolaní matkou napadnutých výrokoch III. a IV., zvoliac pritom procesný postup podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario). Následne odvolací súd dospel k tomu záveru, že podané odvolanie matky je dôvodné a rozhodol o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

17. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožní strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie, alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 234 ods. 2 CSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súd sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. V danom prípade odvolací súd skúmajúc dôvodnosť podaného odvolania zo strany matky smerujúcej proti výrokom III. a IV. prvoinštančného uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia dospel k tomu záveru, že je namieste zvoliť procesný postup podľa § 389 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP, ktorý sa prejavil v zrušení uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia v napadnutých výrokoch s následným vrátením veci prvoinštančnému súdu v týchto častiach na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Hlavným dôvodom k aplikácii tohto procesného postupu odvolacím súdom bolo to, že závery prvoinštančného súdu, ktoré tento primáli k úprave styku otca s mal. O. T. nemajú dostatočnú oporu vo vykonanom osvedčovaní, čo ich stavia do pozície predčasnosti a aj nepreskúmateľnosti.

19. V súvislosti so stanovením rozsahu styku, ako aj podmienok, za ktorých má tento prebiehať medzi otcom a jeho mal. synom, súd prvej inštancie neval dostatočný zreteľ na to, aby takto určený výrok o úprave styku bol aj bez problémov realizovateľný a najmä aj vykonateľný. Súd prvej inštancie v súvislosti s posudzovaním návrhu matky na zákaz styku sa z hľadiska právne argumentačného vôbec nevysporiadal s potvrdením Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Nové Zámky nachádzajúceho sa na č. I. 67, z obsahu ktorého vyplýva odporúčanie, aby mal. O. nebol v súčasnosti vzhľadom na neukončenú psychologickú starostlivosť podrobovaný priamemu a aj nepriamemu styku s otcom. Súd prvej inštancie v súvislosti s nariadeným rozsahom styku otca s dieťaťom síce správne poukázal na obsah čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, avšak v súvislosti s predmetnou správou vypracovanou psychologičkou D.r. Timeou H., PhD. neval zreteľ aj na obsah čl. X tohto dohovoru týkajúceho sa záujmu mal. dieťaťa. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že nepostačuje to, že prebieha konanie vo veci samej, rámci ktorého môže byť nariadené znalecké dokazovanie na zodpovedanie otázky možnosti, alebo zákazu styku otca s jeho mal. synom, pričom v konaní o nariadení neodkladného opatrenia sa rozhoduje iba dočasným rozhodnutím, ktoré vystrieda rozhodnutie vo veci samej. Súd prvej inštancie musí aspoň v základných rysoch osvedčiť, či styk otca s maloletým bude na prospech fyzického a psychického vývoja maloletého aj v štádiu konania o nariadení neodkladného opatrenia, a nie vyriešením tejto otázky čakať až na podrobnejšie dokazovanie vo veci samej. V závislosti od výsledku takto doplneného osvedčovania potom zväží, či v súvislosti s úpravou styku rozhodne v intenciách podaného návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia alebo v intenciách podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo strany otca.

20. Vzhľadom na matkou uvádzaný panický strach z otca, ako aj averziu voči nemu, odvolací súd považuje za nesprávnu úpravu styku otca so synom za prítomnosti matky a to bez bližšej špecifikácie miesta, na ktorom, resp. v ktorom má takto určený styk vlastne prebehnúť. Varianta miesta trvalého pobytu matky sa javí takisto odvolaciemu súdu nevhodná, pretože zatiaľ podľa jednostranného vyjadrenia matky sa otec pri príležitosti styku s mal. O. v byte matky mal pokúsiť o znásilnenie matky. Za predpokladu, že súd v prípade svojho druhého rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia dospeje k možnosti úpravy styku otca s mal. O., tak potom vzhľadom na pretrvávajúce rozpory medzi rodičmi, ako aj akceptovaní stavu matky ako matky v poradí druhého a zároveň aj novonarodeného dieťaťa, zväží takú alternatívu stretávania, ktorá bude predovšetkým určitá a zodpovedajúca záujmom mal. dieťaťa (jeho dennému režimu), ako aj časovému a najmä pracovnému harmonogramu otca. V tejto súvislosti je možné zainteresovať do upraveného styku otca s maloletým aj príslušný úrad kolízneho opatrovníka (ÚPSVaR Nové Zámky), ktorý by napríklad mohol ponúknuť vhodné priestory na takéto stretávanie otca so synom. K takejto alternatíve styku sa nakoniec pozitívne vyjadril aj samotný otec v rámci ním podaného písomného vyjadrenia k odvolaniu.

21. V kontexte uvedených dôvodov odvolací súd o dôvodne podanom odvolaní matky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

22. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).